

**ODHALENÍ ODBOJOVÉ PROTIKOMUNISTICKÉ SKUPINY
„BOZ 38“ NA HODONÍNSKU V ROCE 1949**

LIBOR BÍLEK

The paper concerns the activities which State Security (Státní bezpečnost), a secret political police of the Czechoslovakian communist regime, performed in order to arrest the members of a subversive group called BOZ 38. The group was lead by an ex-policeman František Dvořák and it operated in the area of Hodonín and its surroundings (in south-eastern Moravia) in 1949.

Key words: State Security; third Czechoslovakian resistance; 1949; Hodonín; subversive group.

V poslední době upoutal konečně zájem české historiografie případ odbojové protikomunistické skupiny, působící pod názvem „BOZ 38“ na Hodonínsku v první polovině roku 1949. Skupina byla v srpnu 1949 pozatýkána a její členové, spolu se svými pomocníky a podporovateli (kterých bylo několik desítek), byli postupně v červnu 1950 odsouzeni v Brně a Kyjově k těžkým trestům odnětí svobody, vedoucí celé skupiny František Dvořák pak přímo k trestu smrti. Celé kauze byla věnována pozornost v soudobém regionálním tisku, takže ji můžeme považovat za jednu z ukázek regionálního „monstrprocesu“, tedy soudního procesu, který měl vedle potrestání skutečných odpůrců režimu sloužit zároveň jako varování a odstrašující příklad všem dalším potenciálním odpůrcům režimu.¹

O kauze skupiny „BOZ 38“ se doposud stručně zmínil Ivo Pejčoch v rámci svého přehledu o příslušnících armády popravených v poúnorových letech, v němž shrnul základní fakta o činnosti skupiny.² Dále se jí podrobně v rámci své diplomové práce zabýval Zdeněk Homola, který výsledky svého bádání rovněž shrnul a v kratším příspěvku publikoval.³

Pejčoch i Homola svou hlavní pozornost zaměřili především na činnost odbojové skupiny, přičemž zejména Zdeňku Homolovi se podařilo podat v tomto směru velmi plastický obraz, když navíc ještě ukázal, že zde existují četné otazníky zejména ohledně některých nezdařených akcí Dvořákovy skupiny. Toto téma si bezesporu zaslouží další výzkum a především věcnou diskusi, neboť relevantních archivních dokumentů je poměrně velké množství a jejich interpretace je vzhledem k jejich povaze (většinou pocházejí z proveniencí Státní bezpečnosti) často obtížná a (nebo) nejasná. K činnosti odbojové skupiny „BOZ 38“ se proto pokusím vyjádřit také já v některém z příštích čísel *Sborníku prací Pedagogické fakulty Masarykovy univerzity, řady společenských věd*.

V tomto příspěvku se v souvislosti s protikomunistickou skupinou Františka Dvořáka pokusím čtenářům přiblížit způsob, jakým byli členové skupiny nejdříve odhaleni a posléze také dopadeni bezpečnostními orgány komunistického státu, tedy především Státní bezpečností

¹ K tematice zinscenovaných soudních procesů v poúnorovém Československu viz zejména práce Karla Kaplana (KAPLAN, K.: *Nekrvavá revoluce*. Praha 1993; KAPLAN, K.: *Nebezpečná bezpečnost. Státní bezpečnost 1948–1956*. Brno 1999; KAPLAN, K.: *Největší politický proces. M. Horáková a spol.* Brno 1996) nebo také VOREL, J. – ŠIMÁNKOVÁ, A. et al.: *Československá justice v letech 1948–1953 v dokumentech*. Díl I. Praha 2003.

² PEJČOCH, I.: *Vojenské osoby popravené v období politických procesů v Československu v letech 1948–1955*. Praha 2009, s. 100–105.

³ HOMOLA, Z.: *Skupina BOZ 38. Případ třetího odboje na jižní Moravě?* In: *Vysokoškoláci o totalitě 2011*. Sborník oceněných studentských prací. Praha 2012, s. 134–165.

(StB). Daný příběh přitom může sloužit jako konkrétní příklad toho, jak se Státní bezpečnosti, která byla jedním z hlavních nástrojů boje proti nepřátelům režimu, dařilo (byť s jistými obtížemi) většinu aktivních odpůrců režimu identifikovat, zatknout a následně pomocí zmanipulované justice zneškodnit.

Případ skupiny „BOZ 38“ je pro daný účel vhodný zejména proto, že k němu existuje velmi rozsáhlá dokumentace jak z prvotního vyšetřování v roce 1949, tak i z pozdějších přešetření v šedesátých letech. Pochopitelně se nedochovalo vše, postrádáme především „pracovní“ verze výslechových protokolů s hlavními aktéry, tedy čtyřmi nejaktivnějšími členy skupiny (tyto protokoly příslušníci StB jako nepotřebné zničili zřejmě ihned po vyhotovení finálních verzí protokolů určených soudu), a dále zápisník vedoucího skupiny Františka Dvořáka, o němž jsme informováni, že byl využit jako podklad pro jeho výslechy a byl zřejmě předložen i soudu, avšak nyní není součástí žádného z dochovaných spisů (vyšetřovacího, prokurátorského, soudního ani rehabilitačního).

Archivy však nabízejí ten nejdůležitější zdroj informací o činnosti StB při odhalování skupiny, a sice tzv. operativní materiál, tedy interní sdělení jednotlivých složek StB, zprávy získané od jejich tajných spolupracovníků a některé další dokumenty osvětlující práci bezpečnosti. Tyto archiválie jsou součástí vyšetřovacího spisu (nebyly však předkládány soudu, a to ani při rehabilitacích v šedesátých letech) a jsou uloženy v Archivu bezpečnostních složek (ABS). Tentýž archiv ve svých fondech uchovává také další pro předkládaný příspěvek relevantní materiály, a sice dokumenty vzniklé činností Inspekce ministra vnitra, která od poloviny padesátých let postupně přešetřovala činnost příslušníků Státní bezpečnosti v některých kauzách přímo souvisejících se skupinou „BOZ 38“. Mimo jiné je zde možné dohledat vyjádření některých tehdejších členů StB (ať už vyšetřovatelů, nebo příslušníků tzv. operativy, tedy pracovníků řídicích agenty a informátory), v nichž popisují svoji činnost v konkrétních kauzách. Dále ve spisech Inspekce ministra vnitra najdeme také výpovědi některých dalších účastníků, především těch, kteří byli v daných případech zatčeni či odsouzeni. Tyto výpovědi tak již zpravidla nejsou zkrusleny nechvalně známými „výslechovými metodami“ vyšetřovatelů StB z prvních pounorových let (výhrůžky, bití a jiné fyzické či psychické týrání), na druhou stranu však mohou být ovlivněny vcelku pochopitelnou snahou jednotlivých vyslýchaných minimalizovat svoji skutečnou činnost, nebo ji alespoň zdůvodňovat jinak než pokusem poškodit režim.

Podobný typ dokumentů, tedy vyjádření příslušníků bezpečnosti či naopak výslechy odsouzených osob, je možné dohledat také ve spisech justičních orgánů, které se v šedesátých a na počátku sedmdesátých let zabývaly žádostmi některých odsouzených o přešetření „svých“ případů, případně o úplnou rehabilitaci. Konkrétně tato vyjádření obsahuje spis Státní prokuratury, který jsem bohužel nemohl prostudovat vzhledem k aktuální přetíženosti Národního archivu žádostmi o potvrzení statusu účastníka protikomunistického odboje, a „rehabilitační“ spis Krajského soudu Brno z přelomu šedesátých a sedmdesátých let, který je dodnes uložen na brněnském krajském soudu a který jsem díky laskavému povolení předsedy soudu mohl prostudovat zřejmě jako úplně první z historiků.

Relativní dostatek archivních pramenů je v případě skupiny „BOZ 38“ bohužel „vyvážen“ absencí jednoho z nejdůležitějších zdrojů historického poznání, co se týče soudobých dějin, a tím je svědectví žijících pamětníků. Bohužel, všechny osoby v kauze skupiny Františka Dvořáka perzekvované jsou dnes již po smrti, případně se k tomuto pro ně velmi bolestivému období (vcelku pochopitelně) nechtějí vracet. Zdeněk Homola v tomto směru podnikl zřejmě velmi poctivý průzkum, avšak podařilo se mu získat svědectví pouze jediného nepřímého účastníka.

Co se týče svědectví z „druhé strany“, tedy z řad bývalých příslušníků bezpečnosti, je situace obdobná, ne-li ještě horší. Většina tehdejších vyšetřovatelů či příslušníků zpravodajství je

dnes již zřejmě po smrti, a pokud někteří z nich žijí (což není nepravděpodobné, vzhledem k tomu, že se narodili vesměs kolem roku 1925), nepodařilo se vypátrat jejich současné bydliště.

V případě skupiny „BOZ 38“ tedy zůstáváme odkázáni především na archivní materiály, konkrétně na písemnosti především z produkce Státní bezpečnosti, případně dalších státních orgánů komunistického Československa. Vypovídací hodnota těchto pramenů bývá někdy až přehnaně zpochybňována,⁴ v předkládaném příspěvku je nicméně zastáván názor, že při patřičné kritice těchto archiválií (jejíž základní pravidla velmi výstižně popsal Prokop Tomek)⁵ je na jejich základě možné dospět k poznání historické skutečnosti stejně, jako u jiných typů archiválií.

Předtím než přiblížíme způsob, jakým byla skupina „BOZ 38“ v srpnu 1949 nejprve infiltrována a posléze pozatýkána příslušníky Státní bezpečnosti, bude nutné alespoň stručně přiblížit její vznik a činnost i osobnosti jejích vedoucích postav.

Hybatelem a zároveň vedoucím celé skupiny byl bývalý příslušník protektorátního četnictva a posléze vojenský zběh František Dvořák (* 1923), jemuž zanedlouho začal sekundovat Radomír Pompl (* 1926), za války člen partyzánské brigády a po válce národni správce malého textilního podniku. Oběma mladým mužům (v době činnosti skupiny jim bylo 26 a 23 let) byla společná poněkud nezodpovědná a dobrodružná povaha, ochota věnovat se protirežimním aktivitám za cenu odloučení od svých rodin (oba byli ženatí a měli děti narozené krátce po válce) a konečně zřejmě i jistá záliba v alkoholu a hýření.⁶

Postava Františka Dvořáka je pro osvětlení celé kauzy a konečně i pro přiblížení způsobu, jakým byla jeho skupina bezpečností odhalena, velmi důležitá. Je tomu tak zejména proto, že nedlouho po amnestování přeživších členů skupiny (v roce 1960) se na veřejnosti začaly šířit zvěsti, které zřejmě již před tím kolovali mezi jednotlivými odsouzenými ve věznicích, a sice v tom smyslu, že Dvořák (který byl bezprostředně po procesu v roce 1950 popraven) byl ve skutečnosti provokatér Státní bezpečnosti. K tomuto vysvětlení celé kauzy dospěl na základě pohovorů s některými dříve odsouzenými dokonce i prokurátor, který v šedesátých letech vedl přeshetřování případu.

Této teorii daly vzniknout především zážitky některých odsouzených, kteří během prvního vyšetřování v roce 1949 přišli do styku s Františkem Dvořákem. Vedoucí skupiny „BOZ 38“ se totiž ve vazbě choval ne zrovna příkladně – zřejmě ochotně usvědčoval všechny ostatní členy i pomocníky skupiny a vůbec byl vyšetřovatelům ve všech směrech až příliš nápomocný, ti mu pak na oplátku poskytovali jisté úlevy („[...] *mohla jsem se přesvědčit, že vyšetřovatelé se chovají zcela jinak ke mně a zcela jinak k vedoucímu skupiny Dvořákovi* [...]“).⁷ K tomu se přidal fakt, že Dvořák si během činnosti skupiny vedl velmi přesné záznamy o tom, kdo a jak skupině pomáhal (finančně, ubytováním, stravou), které u něj byly při zatčení objeveny (jedná se o onen výše zmíněný zápisník, který byl předložen i soudu a který je dnes bohužel neznámý) a následně při vyšetřování a usvědčování jednotlivých osob hojně využívány.

V podstatě logickým závěrem těchto skutečností se pak stala víra, že Dvořák již od počátku veškerou svou činnost prováděl s vědomím StB, a sice za tím účelem, aby poskytl záminku ke zlikvidování co největšího počtu odpůrců komunistického režimu. Když pak tento úkol splnil a navíc pomohl odpůrci i usvědčit, stal se již zbytečným a jako nepohodlný svědek byl zlikvidován.

⁴ KŘEN, J.: *Dokumenty StB jako pramen poznání minulosti*. Soudobé dějiny 12, 2005, č. 3–4, s. 708–733.

⁵ TOMEK, P.: *Svazek StB jako historický pramen*. Soudobé dějiny 12, 2005, č. 1, s. 208–214.

⁶ K osobnostem obou hlavních aktérů viz zejména vyšetřovací spis StB: Archiv bezpečnostních složek (dále ABS), f. BN-V Vyšetřovací spisy Brno (dále BN-V), V 2804 Dvořák František a spol.

⁷ Krajský soud Brno, spis zn. 4 Tr 12/68, č. l. 137, Amalie Herzánová – návrh na provedení rehabilitačního řízení, ze dne 20. 12. 1968.

Tuto pro příznivce konspiračních teorií velmi lákavou verzi však jako nepravděpodobnou zavrhl ve své práci už Zdeněk Homola (Ivo Pejšoch ji ani nezmiňuje). S jeho názorem nelze než souhlasit – Dvořákovo uvedené podivné chování lze mnohem pravděpodobněji vysvětlit jeho ne zrovna ryzím charakterem a přílišnou lehkomyšlností, s níž odbojovou činnost vedl. Dlužno navíc poznamenat, že pro takovéto vysvětlení není v archivních materiálech ani ta nejmenší opora, a to včetně operativního materiálu. Ten přitom StB vedla výhradně pro svoji vlastní potřebu (nebyl předkládán soudu a ani prokurátor provádějící revizi jej neměl možnost studovat), a je tudíž velmi nepravděpodobné, že by StB obelhávala sama sebe.

Představme nyní osobu Františka Dvořáka blíže. Narodil se v Hodoníně v rodině kuchaře, který však svoji rodinu zřejmě brzy opustil, takže Dvořák vyrůstal jen se svojí matkou. Vyučil se malířem a natěračem, v roce 1942 však nastoupil jako příslušník protektorátního četnictva v Hodoníně. Zde postupně odcizil několik služebních pistolí, které se pokusil zastavit za peníze, případně přímo prodat (po válce se pokoušel neúspěšně dokazovat, že je poskytoval odboji). Za tuto činnost byl zatčen a vězněn v koncentračním táboře. Po návratu domů se v roce 1945 neúspěšně pokoušel o návrat k bezpečnostním složkám, vzhledem k výše uvedené aféře s krádeží zbraní však přijat nebyl. Po dobu následujících let o něm nejsou přesnější zprávy, zřejmě se živil jen příležitostnými pracemi a pobýval u matky v Hodoníně. V této době založil rodinu – oženil se s podobně starou ženou ze sousedství a do roku 1947 se jim narodily dvě děti. V průběhu prvních tří poválečných let také vstoupil do sociálnědemokratické strany, nijak se zde však neangažoval.⁸

Na podzim roku 1947 byl povolán k základní vojenské službě, odkud však posledního prosincového dne zběhl. Zanedlouho byl zatčen, v dubnu 1948 odsouzen a následně uvězněn. Z vězení se mu podařilo uprchnout, vzápětí byl však opět dopaden. Na základě amnestie při příležitosti zvolení Klementa Gottwalda prezidentem v červnu 1948 byl Dvořák podmíněčně propuštěn a ihned povolán zpět k dokončení vojenské služby, od útvaru ale opět obratem utekl, takže od července 1948 se již trvale ukrýval.⁹

Zdržoval se v Hodoníně u různých známých a podle jeho vlastní výpovědi se v té době rozhodl založit odbojovou skupinu. Postupně se mu podařilo zapojit několik osob z Hodonína a okolních obcí, přičemž většinu z nich on sám původně neznal. Jako první se prostřednictvím své příbuzné v březnu 1949 seznámil s Amalií Herzánovou (* 1908), manželkou hodonínského krejčího, která se stala známou jak hodonínské veřejnosti, tak bezpečnostním složkám tím, že se v srpnu 1948 vypravila spolu s několika dalšími ženami na hodonínský okresní národní výbor a dožadovaly se zlepšení špatného zásobování potravinami, z čehož podle hlášení hodonínského zpravodajce StB „*udělali úplnou demonstraci*“.¹⁰ Herzánová začala Dvořáka finančně podporovat a sama pak do vznikající skupiny zapojila Františka Jordánka (* 1901), sedláka z nedalekých Čejkovic, u nějž se začaly odbývat schůzky některých členů a který skupinu podporoval potravinami (zatím především Dvořáka, který jako vojenský zběhl bez potravinových lístků pochopitelně strádal). Dále Herzánová Dvořáka seznámila s Rudolfem Husaříkem (* 1920),

⁸ K osobě Františka Dvořáka viz zejména jeho personální spis – ABS, f. Personální spisy ministerstva vnitra (dále jen Personální spisy), spis ev. č. 2145/23 František Dvořák.

⁹ K této epizodě viz ABS, f. OV-S Různé spisy S Ostrava, S 494. (Zdeněk Homola tento spis omylem zařazuje do jednoho z fondů Studijního ústavu ministerstva vnitra, do fondu Sbíрка různých písemností). Veškeré další neoznačené údaje v textu příspěvku jsou čerpány z vyšetřovacího spisu StB, uloženého v ABS, f. BN-V, V 2804, dále ze spisu Inspekce ministra vnitra, uloženého v ABS, f. A 8 Inspekce ministra vnitra (dále jen A 8), inv. č. 1405, ze spisu Státního soudu, uloženého v Moravském zemském archivu v Brně (dále jen MZA), f. C 145 Státní soud Brno, sp. zn. Or II/I – 39/50, a konečně z „rehabilitačního“ spisu Krajského soudu v Brně z let 1968 až 1973, toho času uloženého na též soudě pod sp. zn. 4 Tr 12/68.

¹⁰ ABS, f. BN-V, V 2804, Operativní materiál I, č. I. 6, úřední záznam ze dne 17. 8. 1948.

pomocným dělníkem z Hodonína, který již byl poúnorovým režimem potrestán několikátýdením vězením „pro rozšiřování nepravdivých zpráv“ (bližší osvětlení však postrádáme). Husařík pak na Dvořákovu výzvu sehnat další členy zapojil své kamarády Ljubomíra Štěrbáka (* 1924), po Únoru vyloučeného z vojenské akademie a nyní stavebního úředníka, a taxikáře Josefa Štěpanovského (* 1909), který začal obstarávat dopravu svým osobním automobilem, ovšem ze začátku zřejmě aniž věděl o skutečném charakteru jízdy (za všechny jízdy mu Dvořák platil).

Činnost skupiny se v těchto prvních týdnech její existence (v březnu a dubnu 1949) omezovala prakticky jen na rozšiřování kontaktů, pokusy získat zbraně (vyjma jedné pistole neúspěšné) a snahu shromažďovat informace o některých hodonínských osobách pracujících pro režim (taktéž neúspěšně). Zcela specifický charakter pak měly výjezdy Dvořáka s Husaříkem do Prahy (vlakem) a Brna (Štěpanovského autem), během nichž Dvořák před Husaříkem někdy předstíral cosi jako přebírání instrukcí, avšak skutečná náplň těchto cest spočívala zřejmě pouze v prohlídce města, doplněné zpravidla obědem a několika pivy (v případě Prahy) nebo dokonce návštěvou nočních podniků včetně přítomnosti dámy provozující nejstarší řemeslo. Za tuto službu, stejně jako za dopravu Štěpanovského automobilem nebo za cesty Prahou vozem taxislužby, utratil Dvořák několik tisíc korun, které zřejmě pocházely od Herzánové na podporu odbojové činnosti.

První akcí, kterou lze chápat jako konkrétní a aktivní vystoupení proti režimu, se na konci dubna 1949 stal „únos“ plukovníka Josefa Chvalovského (* 1896)¹¹ z jeho bydliště v Hodoníně do Prahy, aby mu tak byl umožněn útek do zahraničí. Chvalovský, který toho času působil jako velitel tankové divize v Olomouci, se za války účastnil zahraničního odboje na Západě, takže poúnorový režim pro něj představoval trvalé nebezpečí – zatčení tak vysoce postaveného důstojníka s vazbami na Západ bylo po komunistickém převratu v podstatě otázkou času.

V souvislosti s „únosem“ plukovníka Chvalovského Dvořákovou skupinou je několik neobjasněných otázek a rozporů, které zde není možné blíže analyzovat. Uveďme jen, že není vůbec jasné, kdo ze skupiny s touto myšlenkou vůbec přišel (výpovědi jednotlivých aktérů se v tomto směru liší), ani jak skupina dospěla k závěru, že plukovníkovi hrozí zatčení. Zatím se jeví jako nejpravděpodobnější to, že Chvalovského dům poblíž hodonínského hlavního náměstí byl od 23. dubna 1949 sledován snad vojenskou kontrarozvědkou nebo jinou armádní složkou, ovšem natolik nekonspirativně, že tato skutečnost se během dvou dnů stala v sousedství domu známou (výpovědi některých aktérů hovoří o tom, že v parku poblíž domu neustále seděli „muži v radiovkách“, případně že se v jeho okolí pohybovali uniformovaní vojáci), a dostala se tak i ke členům Dvořákovy skupiny.

Její vedoucí se v pondělí 25. dubna rozhodl, že plukovníka odveze do bezpečí (původně zřejmě plánoval odvést jej do Čejkovic k Jordánkovi) a okamžitě začal svůj plán uskutečňovat. Ještě v průběhu odpoledne se postupně spojil s Husaříkem a Štěrbákem a objednal Štěpanovského auto. Večer pravděpodobně prostřednictvím spojky (snad Herzánové) plukovníkovi vzkázal, aby doma zanechal svoji ženu a dvě nedospělé děti a odešel na schůzku s Dvořákem, který ho odveze do bezpečí. Není zřejmé, nakolik Chvalovský Dvořáka znal (je možné, že vůbec), každopádně Chvalovský na návrh nereagoval a na schůzku nedorazil. Dvořák se proto (již v pozdních večerních hodinách) rozhodl plukovníka přemluvit přímo. Za tímto účelem se spojil se Štěrbákovým přítelem Radomírem Pomplm, který v Hodoníně aktivně působil ve Svazu brannosti, neboť zřejmě předpokládali, že Pompl plukovníka snadněji přemluví. Pompl skutečně odešel k plukovníkovi domů, avšak neuspěl – plukovník mu nevěřil a považoval vše za

¹¹ Blíže k osobě Josefa Chvalovského viz HOMOLA, Z.: *Skupina BOZ 38. Případ třetího odboje na jižní Moravě?* In: *Výsokoškolaři o totalitě 2011. Sborník oceněných studentských prací.* Praha 2012, s. 140–141.

provokaci. Proto nakonec ke Chvalovskému i přes pokročilou hodinu zašel spolu s Pomplm a Štěrbákem i samotný Dvořák, který pak s Chvalovským jednal mezi čtyřma očima. Plukovníka nakonec přesvědčil a ten i přes nesouhlas svojí manželky s trojicí odešel. Po celou tuto dobu byl Chvalovského dům neustále sledován, jak o tom svědčí záznam zařazený do vyšetřovacího spisu.¹² Bohužel, tento záznam (spíše jeho opis) postrádá jakoukoli hlavičku či průvodní dokument, takže nelze říct, která bezpečnostní složka je jeho původcem. Z dalších písemností se však zdá, že sledování prováděla vojenská kontrarozvědka – ve vyšetřovacím spisu je totiž mimo jiné zařazen dálnopis, který centrální útvar StB v Praze odeslal všem svým podřízeným složkám krátce po plukovníkově útěku. Zde je vedle příkazu uprchlíka zadržet také jasně řečeno, že zpráva o jeho odjezdu z Hodonína pochází od „VO-3“, což je označení velitelství 3. (vojenské) oblasti.¹³

Po odchodu z plukovníkova domu čtveřice zamířila ke Štěpanovského automobilu. Štěpanovský pak Dvořáka s Chvalovským odvezl do Prahy (pobyt v Čejkovicích plukovník odmítl), kam dorazili až ráno. V Praze Dvořák s Chvalovským vystoupili a následně se plukovník Dvořákovi zřejmě záměrně ztratil. Za několik dnů se mu podařilo překročit hranice.

V Hodoníně se hned druhého dne po útěku plukovníka Chvalovského (tedy v úterý 26. dubna) rozeběhlo zatýkání – Husařík a Štěrbák byli zatčeni dopoledne, Štěpanovský večer ihned potom, co se vrátil z Prahy. Podle hlášení uherskohradištského krajského velitelství StB svému nadřízenému útvaru v Praze byli všichni tři zatčeni „DOZ orgány z Hodonína“, což zřejmě označuje příslušníky armádního Obranného zpravodajství.

Citovaná zpráva nás informuje také o dalším vývoji událostí: „*Jelikož Štěpanovský udal DOZ orgánům z Hodonína, že František Dvořák se zabýval nějakou ilegální protistátní organizací pod heslem BOZ 38, kterou nemohl blíže objasnit, a jelikož i Rudolf Husařík tvrdil o Františku Dvořákovi, že tento ilegálně pracuje, byla na Dvořáka z příkazu DOZ v Hodoníně spolu s příslušníky stanice SNB v Hodoníně učiněna honička, avšak Dvořák nebyl dopaden.*“¹⁴

První výslechy se zatčenými tedy zřejmě provedli sami armádní zpravodajci přímo v hodonínské soudní věznici, brzy je však předali Státní bezpečnosti, která je převezla do vězení v Uherském Hradišti (záznam vyšetřovatelů StB o výsledku Štěpanovského je datován 29. dubna, protokoly Husaříka a Štěrbáka nesou datum 4. a 5. května). Na základě jejich výpovědí se bezpečnost dozvěděla, jak proběhl Chvalovského útek, že za ním stojí František Dvořák a že s Dvořákem spolupracuje také Herzánová a Pompl. Vyšetřovatelé se také dozvěděli o Dvořákových výjezdech do Prahy, Brna a Čejkovic. Protože však ani jeden ze zatčených neznal Jordánka jménem, zůstalo bezpečnosti utajena ta v danou dobu nejdůležitější informace – u koho se odbývaly schůzky v Čejkovicích a kde by tak mohla najít i Dvořáka (který po návratu z Prahy u Jordánka skutečně přebýval). Zároveň se projevilo určité zpoždění, se kterým se StB k případu dostala (nejprve jej, jak už bylo řečeno, zřejmě řešili příslušníci vojenské kontrarozvědky) – Herzánová i Pompl se totiž o zatčení Štěpanovského, Husaříka a Štěrbáka dozvěděli takřka okamžitě, a proto se ihned začali ukrývat, takže jejich případné zatčení zatím nepřicházelo v úvahu. Pompl i Herzánová našli úkryt na stejném místě jako Dvořák, tedy v Čejkovicích u sedláka Jordánka.

Od této chvíle začali Dvořák a Pompl působit spolu – Pompl se stal doslova Dvořákovou „pravou rukou“. Pompl měl, podobně jako Dvořák, i přes svůj poměrně nízký věk za sebou rušnou minulost, která odpovídala jeho dobrodružné povaze. Narodil se v rodině strojířve,

¹² ABS, f. BN-V, V 2804, Operativní materiál 1, č. 1. 28.

¹³ ABS, f. BN-V, V 2804, Operativní materiál 1, č. 1. 33, dálnopis ze dne 30. 4. 1949.

¹⁴ ABS, f. BN-V, V 2804, Operativní materiál 1, č. 1. 32, hlášení plk. Chvalovský Josef – útek za hranice, ze dne 29. 4. 1949.

takže v mládí několikrát změnil bydliště. V době okupace, kdy ještě studoval, byl podle zjištění Okresní kriminální úřadovny v Hodoníně minimálně jednou oznámen soudou pro mládež z důvodu krádeže. Když byl v rámci totálního nasazení povolán do pracovního tábora, utekl na Slovensko, kde se po nějaké době přidal k partyzánské jednotce, která se později spojila s Rudou armádou. Po válce pracoval krátkou dobu na Slovensku, kde se i oženil. Jako účastník odboje si podal žádost o přidělení živnosti, čemuž bylo vyhověno, a Pompl se tak stal národním správcem jedné menší textilní firmy v pohraničí. V roce 1947 byl tento podnik (firma Leicht) přesunut do Hodonína, kam se proto přestěhoval také Pompl i s manželkou, s níž se mu narodil potomek.

Z dochovaných archiválií nelze zjistit, zda se Pompl s Dvořákem stýkal již před „únosem“ Chvalovského (Pompl přiznával pouze, že Dvořáka od vidění znal), jisté však je, že po té, co se Pompl začal s Dvořákem ukrývat, se z nich až do zatčení stala takřka nerozlučná dvojice. Pompl se stal Dvořákovi velmi užitečným – měl totiž legálně drženou pistoli a navíc si záhy ze svého bytu vyzvedl ještě dvě vojenské uniformy, které vlastnil. Ty pak oba používali během většiny akcí, které uskutečnili. První z nich se mělo stát osvobození trojice Pomplových a Dvořákových známých, kteří byli zatčeni po útěku Chvalovského. Pompl i Dvořák předpokládali, že jsou drženi v hodonínském vězení, kam chtěli vniknout oblečení do uniforem pod záminkou, že vedou vězně. Když se však dověděli, že zatčení byli převezeni do Uherského Hradiště, z akce sešlo.

Dne 29. dubna pozdě večer zajel Dvořák spolu s Pomplem (oba oblečení do Pomplových uniforem) a kýmsi dalším vypůjčeným automobilem do Dolních Bojanovic, kde bydlel jistý Josef Vymyslický, s nímž byl Dvořák za okupace vězněn v koncentračním táboře, a tudíž zřejmě předpokládal, že u něj najde ubytování nebo pomoc. Vymyslický byl však nemocen a jeho žena, která se domnívala, že se jedná o návštěvu bezpečnosti, manžela zapřela. O této návštěvě však hned druhý den informovala místní stanici SNB, a protože Dvořáka osobně znala, dozvěděla se tak i Státní bezpečnost velmi rychle, že Dvořák s kýmsi dalším se stále pohybuje na Hodonínsku a že používá vojenské uniformy. Konkrétnější informace však zatím postrádala, takže jak do hlášení pro StB přiznal velitel hodonínské stanice SNB: „[...] *zdejší stanice podnikala razie po vojenském zběhu Dvořákovi, avšak tohoto nepodařilo se dosud nikde dopadnouti.*“¹⁵

Další zprávu o pohybu Františka Dvořáka získala bezpečnost hned druhého dne. Již 30. dubna se totiž ke Dvořákovi a Pomplovi přidal další člen, tentokrát devatenáctiletý zámečnický učeň František Němeček (* 1930) z Čejkovic. Dvořák se doslechl, že Němeček má nějaké zbraně, a proto jej pozval na Jordánkův statek, aby si s ním promluvil, a požádal ho, aby mu zbraně přenechal. Během hovoru Dvořák zjistil, že vyjma raketové pistole a několika nábojů do samopalu Němeček žádné zbraně nemá, jinak jej ale zřejmě považoval za perspektivního spolupracovníka, protože ho vybídl, aby se k němu a Pomplovi přidal. Podle všeho mu slíbil brzký odchod do zahraničí (ovšem s nutností před tím pracovat nějakou dobu proti režimu). „*Dvořák mu při tom řekl, že se bude mít dobře, že dostane od něj peníze a všechno možné.*“¹⁶

Němeček s touto nabídkou po krátkém rozmyšlení souhlasil a ke dvojici se připojil. Všichni tři se pak přesunuli z Čejkovic dílem pěšky, dílem vypůjčeným automobilem do Hodonína ke Dvořákovým známým.

Němečkův odchod z domova byl (zřejmě jeho rodiči, u kterých bydlel) obratem oznámen SNB a díky svědkům bylo navíc zjištěno, že byl viděn „*ve společnosti dvou mužů oblečených ve vojenský stejnokroj, nebo stejnokroj SNB*“.¹⁷

Podobných zpráv, kdy různé stanice SNB v okolí Hodonína zaznamenaly ve svém obvodu pohyb trojice mužů ve vojenských uniformách, pak krajské velitelství StB v Uherském Hradišti

¹⁵ ABS, f. BN-V, V 2804, Operativní materiál 1, č. l. 34 a 38.

¹⁶ ABS, f. BN-V, V 2804, Akce „BOZ 38“ II, č. l. 13, výpověď Radomíra Pompla.

¹⁷ ABS, f. BN-V, V 2804, Operativní materiál 1, č. l. 37.

dostalo ještě mnoho. Bylo tak zjištěno, že Dvořákovým společníkem je vedle Němečka i Pompl.¹⁸ Informace, která by vedla k dopadení hledané trojice, však stále nepřicházela. Pracovníci StB v Uherském Hradišti se nadále pokoušeli zjistit, u koho se odbývaly Dvořákovy schůzky v Čejkovicích. Dostali se doslova „těsně vedle“ Jordánkova hospodářství, shodou okolností si ale popis stavení, kde se setkání konala, vztáhli na sousední dům, v němž bydlel jistý Jan Konečný. Podle zprávy jednoho z příslušníků se tak stalo „již také proto, že Konečný jest známý svým záporným postojem k nynějšímu lidově-demokratickému zřízení“. Příslušník provádějící šetření o něm poznamenal, že „jeho zajištění by bylo politicky žádoucí“, upozornil ale, „aby byl zajištěn tehdy, až bude dopaden Dvořák“ a naznačil svůj plán: „[...] není vyloučeno, že Konečný by nám mohl sloužiti nadále jako osoba, u které by se mohl Dvořák objeviti.“ Hlášení bylo zakončeno konstatováním, že příslušník pověřil svého informátora z Čejkovic, „aby nenápadně sledoval Konečného a podával o něm zprávy“.¹⁹ Jak jsme však již uvedli, v tomto případě se ze strany StB jednalo o krok nesprávným směrem, protože Konečný Dvořáka vůbec neznal.

Podobně neúspěšně pokračovalo pátrání také v Hodoníně. Když se ukázalo, že výslechy Husaříka, Štěrbáka a Štěpanovského už nic nového nepřinesou, zaměřila se pozornost StB na využití tajných spolupracovníků.

Z dochovaných spisů vyplývá, že v Hodoníně byl nově získán informátor s krycím jménem Jarďa (označení SI 217), kterému bylo mimo jiné uloženo „zjistit, kde se zdržuje Dvořák František“. Nelze blíže určit, o jakou osobu se jednalo, jisté je pouze to, že to byla žena z Hodonína a že Dvořáka alespoň vzdáleně znala.

Spolupracovnice Jarďa se pokusila zadaný úkol splnit dotazem na sekretariátě socialistické strany v Hodoníně, znala se totiž s úřednicí sekretariátu Marií Vaculíkovou, která se podle názoru spolupracovnice „může sama dozvědět, kde se Dvořák zdržuje, z toho důvodu, že jako tajemnice národněsocialistické strany před Únorem má důvěru protistátních živlů“. Vaculíková však o Dvořákově nic nevěděla a ani dotazem přímo u okresního tajemníka socialistické strany Peňáze nezjistila mnoho dalšího, snad kromě varování, „aby se před Dvořákem měla na pozoru a nechala ho stranou“. Informátorka byla proto svým řídicím orgánem instruována, „aby se pokusil(a) Dvořákův pobyt zjistit ještě přes milenku Husaříka“.²⁰

V této době (konkrétně 17. května), tedy asi dva týdny po útěku Chvalovského, se z úkrytu v Čejkovicích vrátila do svého bytu v Hodoníně Amalie Herzánová, což se bezpečnost dozvěděla prakticky obratem opět od spolupracovnice Jarďy, „který měl za úkol sledovati dům Herzánové a v případě, že by se tato vzdálila, měl podat zprávu. SI 217 sledoval dům Herzánové a zjistil, že Herzánová se dne 17. května vrátila do Hodonína. SI 217 má za to, že Herzánová v domnění, že zatčení nic nemluvili, se vrátila a nebo se brzy pokusí překročit státní hranici ilegálně“.²¹

Na krajském velitelství v Uherském Hradišti proto dospěli k přesvědčení, že bude vhodné Herzánovou zatknout. Dne 20. května tak byla z Uherského Hradiště zaslána centrálnímu pražskému útvaru zpráva, v níž bylo shrnuto: „Výslechem osob [...] bylo zjištěno, že plk. Chvalovskému pomohla k útěku ilegální skupina, jejíž jméno dosud neznáme, které měl býti podle předběžného zjištění vedoucí František Dvořák, bývalý šrtm. SNB, t. č. neznámého pobytu. Dalším členem ilegální skupiny jest Herzánová Amálie. [...] Prosím proto o povolení k jejímu zatčení“.²²

¹⁸ ABS, f. BN-V, V 2804, Operativní materiál 1, č. l. 43, hlášení stanice SNB v Mutěnicích ze dne 7. 5. 1949.

¹⁹ ABS, f. BN-V, V 2804, Operativní materiál 1, č. l. 45, úřední záznam ze dne 11. 5. 1949.

²⁰ ABS, f. BN-V, V 2804, Operativní materiál 1, č. l. 48 a 49, list A ze dne 14. 5. 1949.

²¹ ABS, f. BN-V, V 2804, Operativní materiál 1, č. l. 50, list A ze dne 19. 5. 1949.

²² ABS, f. BN-V, V 2804, Operativní materiál 1, č. l. 39.

Povolení však uděleno nebylo a zřejmě byla zvolena jiná strategie – Herzánovou zatím nezatýkat, ale namísto toho se na ni prostřednictvím tajných spolupracovníků napojit a zjistit, kde se ukrývá Dvořák. Za tímto účelem byl získán další agent s krycím jménem Vítězslava (a označením AKP 603). Řídící orgán tohoto spolupracovníka (podepsaný pouze značkou Va, jejíhož nositele se zatím nepodařilo identifikovat)²³ se o něm ve zprávě vyjádřil: „[...] věděl o činnosti Husařika, nevěděl však, s kým se tento stýká a kam jezdí. Věděl jen, že Husařik pracuje v nějaké skupině. Nyní sám byl získán pro spolupráci.“ Mohlo by se tedy jednat o Husařikovu přítelkyni, o níž se již před tím ve své zprávě zmiňoval řídící orgán spolupracovníka Jardy (tento řídící orgán se však bohužel pod své zprávy nepodepsal ani svojí značkou).

Agent Vítězslava skutečně Herzánovou po jejím návratu někdy na počátku června 1949 navštívil a pod záminkou toho, že prostřednictvím motáků komunikuje se zatčeným Husařikem, se pokoušel zjistit, kde se nachází Dvořák a jeho skupina. Napoprvé však nevzbudil mnoho důvěry, a Herzánová mu (správněji „jí“, protože šlo zřejmě o ženu) téměř nic neřekla (pokud ovšem o Dvořákově aktuálním pobytu vůbec něco věděla). „AKP vejde nyní opět ve styk s Herzánovou a ujedná schůzku Herzánové s řídícím orgánem. Dále AKP zjistí všechny osoby, které spolupracovaly a spolupracují s Dvořákem a pocházejí z Hodonína, a to pokud je Herzánová bude znát. Dále se bude snažiti AKP navázati spojení prostřednictvím Herzánové na Dvořáka.“²⁴

Dvořák a jeho dva společníci se mezitím nejprve přesunuli do slovenských Kopčan, kde se ubytovali u Pomplova známého, řezníka Dominika Korčáka (* 1914). Pompl se s Korčákem znal dobře již z doby okupace, kdy se u něj ukrýval po svém útěku z protektorátu. Po dvoudenním pobytu u řezníka, v noci ze 7. na 8. května, přepadl Dvořák s Pomplem, opět oblečení do vojenských uniforem, místní stanici SNB. Službu konajícího strážníka překvapili, odzbrojili a svázali. Na stanici získali především samopal (možná byly dva, informace se však liší), pistole, větší množství střeliva a další výbavu (brašny, dalekohled). Po provedené akci se trojice přesunula pěšky zpátky na Moravu. Po dobu následujících několika týdnů trojice rychle střídala úkryty u různých lidí v Hodoníně a blízkých vesnicích (ve Vracově, Archlebově a jiných). Během této doby se jim podařilo získat několik dalších zbraní (například od hajného z Moravské Nové Vsi získali pistole a další samopal, další zbraně se jim podařilo náhodně sehnat pomocí lidí, u nichž se ukrývali) a pokusili se o veřejné vystoupení proti režimu – na taneční zábavě v Archlebově 5. června večer hodlali přednést protikomunistický projev, přičemž předtím ještě chtěli přerušit telefonní vedení do obce, aby nebylo možné ihned zalarmovat bezpečnost. Tato akce se však nakonec nekonala – trojice sice zpětrhala dráty telefonní linky, na přečtení projevu však nedošlo, protože majitel automobilu, který se skupinou v tuto dobu spolupracoval a který trojici přislíbil odvoz, dostal strach a z celé věci vycouval.

K veřejné proklamaci zmiňovaného proslovu však nakonec přece jen došlo, a shodou okolností právě v Archlebově. V sobotu 28. června Dvořákova skupinka, ke které se mezitím připojil Josef Kruták (* 1929), stolařský pomocník z Moravské Nové Vsi, přebývala v Archlebově u sedláka Buchlovského. Zde se dozvěděli, že na zítřejší ranní mši hodlá místní farář číst tzv. pastýřský list, což mu však mělo být příslušníky SNB zakazováno.

Dvořák s Pomplem se proto rozhodli, že zakročí. Druhého dne ráno, když mše již probíhala, nepozorovaně opustili Buchlovského dům a odešli (všichni ozbrojeni a ve vojenských stejnokrojích) na prostranství mezi budovou místního národního výboru a kostela. Pompl si v budově MNV vynutil spuštění obecního rozhlasu, do nějž přečetl připravený projev a oznámil, že ve

²³ Značky příslušníků StB byly tvořeny prvním a posledním písmenem jejich příjmení.

²⁴ ABS, f. BN-V, V 2804, Operativní materiál 1, č. l. 59, list A ze dne 20. 6. 1949.

vesnici je vyhlášeno stanné právo. Dvořák (v uniformě s hodností kapitána) byl mezitím venku osloven předsedou místní organizace KSČ, který se pokoušel zjistit, co se děje. Když se Pompl vrátil z budovy národního výboru, odvedla čtveřice předsedu na okraj vesnice, kde ho přinutili pošlapat odznak příslušníka KSČ a Dvořák mu do stranické legitimace vepsal poznámku „*navštěva kapitána Franty*“, pod kterou se i podepsal. Na to čtveřice odešla do lesů v okolí obce, kde však narazila na jednoho z archlebovských občanů, který je pak u sebe nechal přes noc. Na to skupina na několik dnů opustila Hodonínsko a ukrývala se u Pomplových známých na Slovensku (v Myjavě a Piešťanech).

Přepadení Archlebova pochopitelně nemohla StB nechat bez povšimnutí. Zjistit, kdo za akci stojí (resp. potvrdit, že se jedná o Dvořáka a jeho společníky), dostal tehdy za úkol pětadvacetiletý příslušník 2. oddělení krajského velitelství StB (KV StB) v Uherském Hradišti František Michelfeit,²⁵ který byl ještě s dalšími příslušníky StB okamžitě do Archlebova vyslán, aby spolu s příslušníky místní stanice SNB vedl vyšetřování.

Již druhý den na krajské velitelství mohli ohlásit: „*V kapitánovi, který se účastnil přepadení MNV v Archlebově, byl bezpečně poznán František Dvořák, bývalý příslušník SNB.*“²⁶ Očitým svědkům totiž byla předložena Dvořákova fotografie, navíc byl k dispozici jeho podpis na legitimaci předsedy archlebovské KSČ.²⁷

V této fázi však Michelfeit tápal v otázce Dvořákových společníků – předpokládal totiž, že se Dvořák přidal ke skupině „*Jánošiči*“, která se v tuto dobu pod vedením Josefa Matouška (bývalého partyzána oddílu „*Olga*“) měla pohybovat v okolí Zdounek na Kroměřížsku. Toto sdělení bylo alespoň podáno centrálnímu pražskému útvaru.²⁸

Michelfeit proto 23. června žádal KV StB Brno, aby zaslalo (je-li k dispozici) fotografii Matouška, „*kteřý byl údajně vaší úřadovnou vyšetřován a později uprchl z vězení v Brně.*“²⁹

Když však po šesti dnech (což jistě byla delší doba, než by si příslušníci z Hradiště přáli) brněnské velitelství fotografii konečně zaslalo, byla tato hypotéza vyvrácena, protože zároveň s Matouškovou podobenkou dorazila i zpráva, že je už od 16. června ve vazbě brněnského velitelství, když předtím utekl z věznice ve Vyškově.³⁰

Michelfeit se proto pokusil ještě jednou využít spolupracovníci s krycím jménem Jarda, jejíž řízení zřejmě převzal. Patrně na Michelfeitův příkaz navštívila 27. června Jarda znovu Herzánovou, a ta jí „*sdělila, že byla týden v Čejkovicích s Frantou* [Herzánová očividně mluvila o době těsně po útěku Chvalovského, kdy se s Dvořákem ukrývala u Jordánka]. *Později prý tam také přišel Pompl a že po jeho příchodu přestalo všechno klapat, že nemohli ničeho podniknout. Dále Herzánová prohlásila, že ji věc stála již mnoho peněz, kolem 50.000,- Kčs, které darovala skupině k další činnosti, a že po příchodu Pompla jen pije. O počtu a jménech Dvořákových spolupracovníků se však nezmínila.*“

Michelfeit v tuto chvíli zřejmě došel k závěru, že Jarda již z Herzánové více informací nedostane, takže zprávu zakončil konstatováním: „*SI 217 nebude již ve věci Herzánové použit a bude nasazen jinde.*“³¹

²⁵ František Michelfeit (* 1924), původně vyučený krejčí, sloužil u StB v letech 1949–1953, kdy odešel ze zdravotních důvodů. Působil na KV StB v Uherském Hradišti jako příslušník zpravodajství, kde si vedl velmi úspěšně, takže byl postupně povýšen až na funkci zástupce vedoucího oddělení.

²⁶ ABS, f. BN-V, V 2804, Operativní materiál 1, č. l. 62.

²⁷ ABS, f. BN-V, V 2804, Operativní materiál 1, č. l. 99.

²⁸ ABS, f. BN-V, V 2804, Operativní materiál 1, č. l. 58, dálnopis ze dne 21. 6. 1949.

²⁹ ABS, f. BN-V, V 2804, Operativní materiál 1, č. l. 96.

³⁰ ABS, f. BN-V, V 2804, Operativní materiál 1, č. l. 105.

³¹ ABS, f. BN-V, V 2804, Operativní materiál 1, č. l. 101.

Ještě tentýž den (27. června) odpoledne však k Herzánové zašel přímo jeden z příslušníků StB (používající značku Hk)³² s tím, že jí přináší moták od Husaříka. Příslušník k tomu do své zprávy uvedl: „*Sděлил jsem jí, že Husařík jí posílá moták z věznice, Herzánová byla touto mojí odpovědí překvapena a podle jejího chování potěšena.*“ Jak však příslušník ve zprávě pokračuje, byla Herzánová spíše rezervovaná: „*Herzánová mi sdělila, že dnes je všude nalezlých špiclů KSČ a bezpečnostních, že sama ví o třech, kteří ji sledují, že proto mi nemůže věřit, že moták je skutečně od Husaříka.*“ V tom ji navíc podporoval její manžel, který byl při rozhovoru přítomen, a neustále jí připomínal, aby byla opatrná a že „*není třeba, aby se zase do něčeho dostávala.*“³³

O několik dnů později se bezpečnosti podařilo opět se trochu přiblížit ke Dvořákově skupině, když totiž více než po třech měsících konečně zjistila, u koho se Dvořák v Čejkovicích scházel. Jeden z vyšetřovatelů o tom podal následující zprávu: „*Protože dle výpovědi zajištěných členů této skupiny nedalo se přesně zjistiti, o kterou osobu se v daném případě jedná, zavezl jsem v noci ze 7. na 8. července zajištěného řidiče J. Štěpanovského do Čejkovic, aby nám přesně označil dům rolníka, kam vozil Dvořáka a jeho společníky. Josef Štěpanovský označil nám při tom dům č. p. 581 za místo, kam vozil Dvořáka a jeho společníky.*“ Hned na druhý den příslušník prostřednictvím informátorů v Čejkovicích zjistil, že v domě bydlí Jordánek, a ihned zajistil kontrolu příchozí pošty i sledování Jordánka informátorem.³⁴ Protože však Dvořák a jeho společníci již Jordánka nenavštěvovali, bylo toto opatření již bezvýsledné.

Ani další sledovaná osoba – Amalie Herzánová – se s Dvořákem již nehodlala stýkat, a vyšetřování se tak dočasně dostalo do slepé uličky. Michelfeit o tom v roce 1969 během přešetřování Dvořákova případu soudci vypověděl: „*[...] zabýval jsem se případem po dobu asi tří měsíců, neboť nemohl jsem stále získati spolehlivé údaje o pobytu Františka Dvořáka tak, abych mohl dáti vyšetřujícím orgánům podklady pro zatčení. Nevěda si rady, obrátil jsem se na Jaroslava Turečka. [...] Přesněji řečeno, pokračoval jsem v tomto případě, ale pouze po stránce administrativní, kdežto zjištění místa pobytu Fr. Dvořáka a jeho skupiny prováděli druzí. Na vysvětlenou svých neúspěchů uvádím, že jsem neměl žádného spolupracovníka z řad občanstva, kterého bych mohl napojit na osobu, po které pátrám, a tímto způsobem zjistit bližší podrobnosti.*“³⁵

Zmíněný příslušník uherskohradištské StB Jaroslav Tureček³⁶ v této době zastával funkci velitele zdejšího 1. oddělení, jehož úkolem byl boj proti aktivitám nepřátelských výzvědných služeb. Činnost domácích odbojových skupin tedy nepatřila do Turečkovy kompetence, avšak vzhledem k úspěchům, které Turečkovo oddělení zaznamenávalo v boji s příslušníky cizích výzvědných služeb (a jejich domácími pomocníky), je pochopitelné, že tento „horký brambor“ dostal za úkol vytáhnout právě on. Turečkovo oddělení totiž v průběhu roku 1949 v prostoru gottwaldovského kraje s úspěchem budovalo několik tzv. kontrolních sítí. Tyto sítě, podobně jako před tím tzv. volavčí sítě gestapa, byly složeny ze skutečných odpůrců režimu a často nabíraly charakter přímo odbojových organizací, jejichž členové věřili tomu, že proti režimu bojují. Tyto sítě však byly infiltrovány tajnými spolupracovníky StB (někdy jimi byly přímo zakládány a/nebo řízeny). Účelem bylo pochopitelně zachytit všechny pro režim nepřátelské aktivity již v prvopočátku a pak je podle potřeby buďto dále usměrňovat v činnosti (kvůli zachycení dalších odpůrců režimu), nebo likvidovat. Roli tajných spolupracovníků Státní bezpečnos-

³² Mohlo by se tak jednat o Karla Hovězáka (* 1925), který působil jako příslušník zpravodajství na KV StB v Uherském Hradišti v letech 1948–1952. K jeho činnosti viz ABS, f. A 8, inv. j. 459.

³³ ABS, f. BN-V, V 2804, Operativní materiál I, č. I. 102, úřední záznam ze dne 28. 6. 1949.

³⁴ ABS, f. BN-V, V 2804, Operativní materiál I, č. I. 107.

³⁵ Výslech ze dne 23. 10. 1969 u Krajského soudu v Brně, spis zn. 4 Tr 12/68, uložený t. č. na Krajském soudu Brno.

³⁶ Jaroslav Tureček (* 1912), vyučený elektromontér, působil v bezpečnostních složkách v Uherském Hradišti jako příslušník zpravodajství v letech 1947–1951, kdy byl za ne zcela jasných okolností propuštěn.

ti v „kontrolních sítích“ někdy zastoupili sami její příslušníci, vydávající se nejčastěji za členy výzvědných služeb západních států.³⁷ To byl právě případ Jaroslava Turečka, který mezi odpůrci režimu vystupoval pod jmény Harry, Jindra nebo Janík jako orgán francouzské výzvědné služby. Poměrně dobře známá a popsaná je jeho účast v rozsáhlé akci StB, během níž byla zřejmě dílem vytvořena, dílem infiltrována (otázka není dosud uspokojivě zodpovězena) rozsáhlá síť odbojových skupin, jejichž členové se rekrutovali převážně (ovšem zdaleka ne pouze) z Valašska a následně byli pozatýkáni a postaveni před soud pod názvem „Světлана“.³⁸

Také na Hodonínsku Tureček již od počínání postupně vytvářel jednu z „kontrolních sítí“, jejíž součástí se v létě roku 1949 stal také hodonínský lékař dr. Oldřich Kolář.³⁹ Tureček Koláře zapojil právě proto, že se od ostatních členů sítě (před nimiž vystupoval pod jménem Jindra jako příslušník francouzské zpravodajské služby) dozvěděl, že doktor Kolář by jako odpůrce režimu se širokými styky mohl o pobytu Dvořáka a jeho společníků vědět. Tento odhad byl velmi přesný – v červenci 1949 se Dvořákova skupina několikrát ukrývala opět v Hodoníně u jistého Kamenského, kde je Kolář navštívil a nabídl jim finance a pomoc se zprostředkováním spojení se zahraničím.

Vzápětí na to se s Kolářem sešel i sám Tureček alias Janík, o čemž se dochovala následující Turečkova zpráva: „Dne 3. 8. 1949 sdělil mně PA [tako Koláře ve svých hlášeních označuje], že mně zařídí styk se čtyřčlennou ilegální teroristickou skupinou vedenou jistým Františkem Dvořákem z Hodonína. [...] PA, dle jeho sdělení, je s touto skupinou v užším styku, tuto podporuje finančně a vyplatil jim dosud na tyto účely 25.000 Kč.

Zpráva byla získána od PA, s nímž pracuji jako agent francouzské zpravodajské služby. Tento je o tomto plně přesvědčen a udělá vše, co po něm žádám. Jelikož celá skupina odjela dle sdělení PA do Prahy za účelem vykonání nějaké akce na některých vládních činitelích, nemohl jsem zařadit přímý styk s některým z těchto teroristů. Dal jsem PA příkaz, aby odvolal všechny čtyři teroristy zpět do Hodonína a po příchodu zařídil mně s nimi přímý styk.“⁴⁰

Tato cesta do Prahy, na niž se vydali Dvořák s Pomplm, proběhla zcela v duchu výjezdů, které svého času Dvořák podnikal s Husáříkem. Její hlavní náplní byla návštěva biografu a večer nočního baru. Dvořák, který zde před Pomplm zřejmě opět sehrál přebírání instrukcí a vyřizování jakýchsi tajných záležitostí, se tak v hlavním městě nezdržel nijak dlouho.

V téže době, tedy na počátku srpna, odjel do Prahy také Tureček. Nebyl si totiž jistý, zda se v případě Dvořákovy skupiny náhodou nejedná o nějakou provokační akci, řízenou centrálním útvarům StB v Praze. Proto „jel osobně do Prahy, kde v této věci jednal s orgánem referátu 62 [ten se zabýval likvidací domácích odbojových skupin] a po vzájemné poradě a hlavně po zjištění skutečnosti, že orgánové ministerstva vnitra nejsou s touto akcí totožní, dostal orgán S [Turečkovo krycí označení, pocházející ještě z dob existence tzv. Zemských odborů bezpečnosti] od krajského velitele souhlas k dalšímu proniknutí do této skupiny.“⁴¹

To se Turečkovi skutečně podařilo: „Dne 6. 8. 1949 sdělil mně PA, že skupina Františka Dvořáka vyhověla jeho přání, navrátila se opět do Hodonína a je ochotna vejít se mnou ve styk. Dále

³⁷ Bliže k tzv. kontrolním sítím viz zejména MÁLEK, J.: *Metody Státní bezpečnosti na likvidaci třetího odboje v letech 1948–1953*. In: Cuhra, J. – Veber, V. (edd.): *Za svobodu a demokracii*. Díl I. Odpor proti komunistické moci. Praha 1999, s. 77–80.

³⁸ Viz POSPÍŠIL, J.: *Hyeny v akci*. Vizovice 2003, zvl. s. 336–341; ŠEDIVÝ, Z. F.: *Světлана*. I. čsl. partyzánská brigáda Jana Žižky z Trocnova ve třetím odboji. Vimperk 1997, s. 26n.

³⁹ K této „kontrolní síti“ a také k osobě Oldřicha Koláře viz BÍLEK, L.: *Sedlák Jan Melichar, Státní bezpečnost a některé protirežimní aktivity na Hodonínsku na přelomu čtyřicátých a padesátých let 20. století*. Sborník prací Pedagogické fakulty Masarykovy univerzity, řada společenských věd 26, 2012, č. 1, s. 94–113.

⁴⁰ ABS, f. BN-V, V 2804, Operativní materiál 1, č. I. 121.

⁴¹ ABS, f. BN-V, V 2804, Operativní materiál 1, č. I. 132.

mně PA sdělil, že všichni čtyři muži jsou ubytováni u jednoho rolníka v Rohatci. Požádal mě, abychom spolu zajeli odpoledne do Rohatce, kde bych mohl vejít s nimi ve styk. Jelikož jsem neměl naprostou jistotu, zda některý z těchto mužů mě nezná jako orgána StB, odmítl jsem tuto nabídku s tím, že já budu jednat toliko s jejich velitelem nebo jeho zástupcem. Jelikož ale PA hodlá dne 7. 8. 1949 jet na měsíční dovolenou na Vranov, požádal jsem tohoto, aby mne seznámil se spojkou, která udržuje styk mezi ním a skupinou. Za tímto účelem dal mně PA doporučení pro Václava Klimenta v Hodoníně, s nímž jsem ještě téhož dne vešel ve styk.

*Věc je velmi dobrá a slibuji si, že v několika dnech vejdu v přímý styk s vedoucím této skupiny.*⁴²

Také Kliment Turečkovi nabídl, že s ním pojedou do Rohatce ke Dvořákově skupině ihned, což Tureček z nám už dobře známých důvodů odmítl, a namísto toho navrhl schůzku u jednoho z členů jím budované kontrolní sítě (jednalo se o sedláka Jana Melichara) v Týnci, ovšem pouze s jedním ze členů skupiny. Kliment souhlasil, podotknul však, že s tím musí souhlasit hlavně sami členové Dvořákovy skupiny. Hlášení o návštěvě Klimenta Tureček uzavřel opět velmi optimisticky: *„Věc je na dobré cestě, neboť jak u PA, tak i u jiných osob z řad reakce na Hodonínsku mám velmi dobrou pozici a budu jistě doporučen. Dal jsem Klimentovi návrh na uskutečnění schůzky s některým členem této teroristické skupiny. Dále jsem mu dal návrh, že hodlám všechny čtyři muže použít na provedení destruktivního útoku na některé tovární objekty na Vsetíně a ve Valašském Meziříčí.*“⁴³

Tři dny na to se Tureček u Klimenta v Hodoníně skutečně sešel z Radomírem Pompl, od něhož se dozvěděl hned dvě pro něj potěšující zprávy. Jednak to, že skupina je ochotná se s ním spojit, a také to, že se ke skupině připojili také dva mladíci, kteří byli do Československa vysláni zahraniční výzvědnou službou: *„Dne 9. 8. 1949 sdělil mne zástupce velitele teroristické skupiny Františka Dvořáka Radomír Pompl z Hodonína, že jsou ochotni vejít se mnou ve styk, avšak žádal mne, abych vešel též ve styk se dvěma dalšími agenty, kteří před časem přišli na naše území z Rakouska za účelem splnění zpravodajských úkolů.*

Pompl Radomír dostavil se do bytu Klimenta Václava na základě mojeho požadavku a to k projednání dalšího postupu ve věci styku a provedení mnou stanovených úkolů. Při mém příchodu ke Klimentovi byl již Pompl v pokoji a očekával mne. Pompla jsem přesvědčil o velikém poslání, které budeme provádět za jejich spolupráce. Pompl byl o mojem plánu již informován Klimentem a dle jeho chování je zjevno, že tímto plánem je přímo nadšen. S mojim plánem Pompl naprosto souhlasil a žádal toliko, abych s konečným rozhodnutím posečkal do rozhodnutí ostatních členů skupiny. Rovněž můj návrh na převedení oněch agentů ze Salzburgu v celku schválil a žádal ještě jednu schůzku se mnou, na které by mne pak sdělil konečné rozhodnutí. Já jsem však další schůzku odmítl a žádal jsem jej, aby dne 10. 8. 1949 poslal po Klimentovi dopis, v němž bude uvedeno toliko ‚ano‘ nebo ‚ne‘. V tom případě, že někteří teroristé budou s mojim návrhem souhlasit, nechť ku slovu ‚ano‘ připiše ještě číslice 1–6, což bude znat, kolik teroristů se hodlá podřídit mojim plánům k odchodu do jiné oblasti a k provádění destruktivních útoků.

Zpráva byla získána od samotného Radomíra Pompla, který byl jak PA, tak i Klimentem a úplně pak mnou přesvědčen o tom, že já jsem řídicím orgánem zpravodajské služby a styk se mnou že se mu každopádně vyplatí.

Mojím plánem o provedení destruktivních útoků na některé továrny hodlám docílit toho, aby všichni teroristé byli zbaveni bojeschopnosti při pozdějším provádění jejich plánované realiza-

⁴² ABS, f. BN-V, V 2804, Operativní materiál 1, č. 1. 125.

⁴³ ABS, f. BN-V, V 2804, Operativní materiál 1, č. 1. 126.

ce. *Za tímto účelem též řídím věci tak, abych odloučil od jejich skupiny ony dva agenti ze Salzburgu. Dále hodlám docílit toho, aby v případě, že by se některému při jejich konečné realizaci podařilo uprchnouti, nevěděl o zajištění ostatních a snažil se opět prostřednictvím PA nebo Klimenta vejít se mnou ve styk.*⁴⁴

Hned druhý den byl Turečkovi na smluvené místo doručen dopis s naprostým souhlasem všech členů skupiny. Po schválení centrálním pražským útvarem a za spolupráce s ním pak KV StB v Uherském Hradišti spustilo akci, jejímž cílem bylo odzbrojení a následné zatčení celé skupiny. Tureček proto obratem zaslal skupině přesné instrukce týkající se přesunu do okolí Vsetína. Do zprávy pro své velitelství téměř nadšeně napsal: *„Dne 11. 8. 1949 předal jsem pro Pompla přesné instrukce o plánech jak s přemístěním, tak i s dalším prováděním mnou stanovených destruktivních úroků. Kliment mne zase sdělil, že Pompl a všichni ostatní jsou přímo nadšeni mou prací a litují, že již dříve nemohli se mnou přijít ve styk.*

*Věc je připravena již natolik, že se dá počítat se 100% úspěchem pro zdárnou likvidaci celé teroristické skupiny. Rovněž realizování oněch dvou agentů ze Salzburgu je tímto aktem téměř zaručeno.*⁴⁵

Dne 12. srpna tak byli všichni čtyři členové Dvořákovy skupiny pod vedením Turečka a za přítomnosti tří příslušníků 5. sektoru pražského Velitelství StB přemístěni nákladním autem do konspirační chaty u přehrady Bystřičky. Dva zmínění zahraniční agenti, Martin Tuček a Jaroslav Kavan,⁴⁶ byli přemístěni do jiné chaty také na Bystřičkách, avšak tak, aby o sobě obě skupiny navzájem nevěděly. *„Po patričním zpracování byla pak skupina agentů ze Salzburgu realizována našimi orgány dne 14. 8. Skupině agentů ze Salzburgu sdělil však orgán S svůj plán se Zbrojovkou, čímž hodlal docílit, aby tito při svém výslechu, který se bude konat ještě před plánem Zbrojovka, shodili celou věc orgánům StB, čímž by byly pak při konečné realizaci teroristické skupiny Františka Dvořáka vytvořeny podmínky, že plán Zbrojovka byl vlastně vyzrazen těmito agenty ze Salzburgu.“*

Jak probíhal pobyt skupiny Dvořáka na chatě u přehrady Bystřička, se dovidáme ze záznamu, který zpracoval jeden ze zúčastněných příslušníků. Dokument je však opatřen dvěma „podpisy“, resp. značkami dvou příslušníků StB, a není tudíž zřejmé, který z nich zprávu vypracoval. Jedna ze značek patří Michelfeitovi, je tedy možné, že případ, který rozpracoval, také takto alespoň symbolicky i dokončil.⁴⁷

„Dne 12. 8. 1949 byl jsem pověřen velitelem zdejšího velitelství StB, že budu ubytován na chatě u Bystřičské přehrady, kde budu figurovat jako domovník v hodnosti majora a kde dostanu k ubytování skupinu šesti osob, a to dvou orgánů StB a čtyři osoby ilegálně činné. Do chaty jsem byl dovezen asi v 16.00 hod. Mým příchodem do chaty jsem započal svoji činnost tím, že jsem prohlédl chatu a okolí, připravil postele, uvařil večeri a očekával příchod uvedených osob. Asi před 3.00 hod. dne 13. 8. 1949 dostavila se do chaty spojka, která se ohlásila smluveným znamením, a tato mi sdělila, že jsou všichni ozbrojeni a při podání ruky orgány StB mi přejdou maličkem po dlani, abych je ihned poznal. Spojka odešla a poslala uvedené osoby do chaty. První vešel orgán-instruktor, za ním čtyři ozbrojení muži, kteří měli automaty připraveny ke střelbě, a za nimi pak orgán jako velitel. Příchodem do chaty všechny podáním ruky jsem přivítal. Byli

⁴⁴ ABS, f. BN-V, V 2804, Operativní materiál 1, č. 1. 128.

⁴⁵ ABS, f. BN-V, V 2804, Operativní materiál 1, č. 1. 135.

⁴⁶ K osudům těchto dvou agentů viz MÁLEK, J.: *Metody Státní bezpečnosti na likvidaci třetího odboje v letech 1948–1953*. In: Cuhra, J. – Veber, V. (edd.): *Za svobodu a demokracii*. Díl I. Odpor proti komunistické moci. Praha 1999, s. 77–80.

⁴⁷ Druhou uvedenou značkou je Šň, což by mohl být Josef Šobáň, který v uvedenou dobu na KV StB v Uherském Hradišti také působil.

ihned pozváni do kuchyně na večeři, k odložení zbraní a vrchního šatstva. Teroristy jsem vyzval, aby se nebáli, aby si počínali jako doma. Zbraně si odložili a tyto jsem uschoval do podkrovní světnice do krytu, který jsem jim zároveň ukázal, aby věděli, kde se zbraně nachází, aby je mohli kdykoli použít. Po večeři jim bylo sděleno, že není dovoleno vycházet a že se musí sdržovati uvnitř chaty. Kdyby některý hodlal chatu opustit, aby požádal mne, a já jej na žádané místo odvedu. Dvořák a Pompl si ponechali u sebe pistole a granáty. Po krátkém rozhovoru, týkajícím se všeobecných záležitostí, jsme ulehli.

Dne 13. 8. 1949 v 9.00 jsme vstali, všichni snídali a po té instruktor počal se školením. Tohoto školení jsem nebyl přítomen, a proto nemohu o době strávené při školení podati žádných zpráv. Víím jen tolik, že si teroristé dělali z přednášek poznámky a některé partie se učili nazpaměť. S teroristy jsem byl ve styku jen při podávání jídla. Orgán, který byl velitelem, se izoloval od jejich společnosti, aby si stále udržel patřičný odstup. S velitelem v chatě nemluvili, pouze jen při některém dotazu neb radě.

Ještě téhož dne mne instruktor zavolal ven a sdělil mně, že Dvořák a Pompl mají u sebe pistole a granáty, které nehodlají odložit. Tuto zprávu mně předával s vědomím, že mi o této skutečnosti není ničeho známo. Sdělil jsem orgánovi, že víím, jaké zbraně u sebe mají, a že může být bez obav o jeho osobní bezpečnost. Teroristé nevěděli, že jsem ozbrojen. Orgánovi jsem sdělil, aby při školení se snažil od nich získati jejich spolupracovníky, jejich jména a adresy. Na což mně odpověděl, že tato věc bude pravděpodobně těžká, jelikož hrozí nebezpečí prozrazení a neb vzbuzení nedůvěry u teroristů.

Večer jsme při večeři vedli opět běžný rozhovor. Teroristé se stále těšili na připravovanou akci, měli obavy, aby se jim dobře podařila, a o 11.00 hod. jsme šli spát.

V neděli dne 14. 8. 1949 pokračovalo školení a při volné chvíli si prohlíželi časopisy. Později hráli karty, prozpěvovali si a vykládali o děvčatech. Dvořák byl mně nápomocný při vaření oběda tohoto dne a náš rozhovor se točil výhradně o vaření. Večer instruktor předložil plán Zbrojovky ze Vsetína, který je velmi potěšil, a ihned si představovali svůj úspěch. Při této debatě jsme opět odbočili a řeč se stočila na vykládání vtipů, které sami vyprávěli o prezidentu Gottwaldovi a jeho manželce, na představitele vlády SSSR, o kterých se vyjadřovali jako o lumpech, sviních a že přijdou brzy pověsit. Vychvalovali pouze západní státy.

Byly jim předány legitimace (falešné) a instruktor provedl s jednotlivým teroristou soupis jeho životopisu a posudek o zařazení do služby. Bylo jim sděleno, že na akci pojedou jednotlivě, že budou odvezeni na motocyklech v 10minutových intervalech a na určeném místě bude každého očekávat občan ze Vsetína, který je zavede na určené místo, kde si též vezmou nálože. Po zasazení nálože a jejím připravení k výbuchu rychle opustí místo a odjedou autem, které je bude již očekávat. Odjížděti budou se zavazanýma očima do velitelova stanu. Na otázku, proč takto mají odjížděti, jim bylo sděleno, že v případě jejich zatčení, aby neprozradili místo hlavního stanu.

Dále vykládali, jakým způsobem hodlali propustit vězně z hradištské a hodonínské věznice. Hodlali vniknouti do věznice v uniformě s jedním neb dvěma zdánlivě zatčenými a tam pak na vrátnici odzbrojí přítomné a vniknutím do věznice osvobodí vězně. S humorem a se stálým zesměšňováním komunistů se odebrali na lože.

Dne 15. 8. 1949, pondělí, měli volno. Připravovali se k odjezdu, holili, balili svoje věci. Odpoledne jsme na verandě seděli a vykládali. Teroristé pokřikovali na děvčata, která se pohybovala okolo chaty. Jeden příslušník SNB si nás prohlížel a na moji žádost jsme se odebrali do chaty. Zde jsem teroristům připomněl, že bych potřeboval spolehlivé osoby, kterým je možné důvěřovat, příslušníků SNB, ČSA, hajné a obchodníky. Naznačil jsem, že se budu pokoušeti rozšířiti skupinu na základě jejich doporučení. V chatě jsme vyhotovili seznam spolehlivých spo-

lupracovníků Dvořáka a Pompla, k jednotlivcům byla přiložena doporučení, která byly vlastnoručně Dvořákem a Pomplem napsána a podepsána. Teroristé hovořili o vysílače, a jelikož referent oznámil přípravu k odjezdu, rozhovor byl přerušen.

*Chování teroristů nasvědčovalo jejich fanatické nenávisti vůči dnešnímu zřízení.*⁴⁸

Večer 15. srpna se tak odbojová činnost Františka Dvořáka, Radomíra Pompla a jejich společníků uzavřela. Když jim byly vyměněny pistole (v nových byly slepé náboje) a odebrány všechny ostatní zbraně, byli všichni čtyři postupně odvezeni na motocyklech z chaty pryč. Pimpl, který jel poslední, svou cestu popsal takto: „*Nakonec jsem pak odjížděl já. Vzpomínám si, že mě na motocyklu vezl onen muž, který byl společně s Jindrou u Klementů v Hodoníně. Tohoto jsem poznal podle jeho vysoké postavy. Na mně neznámém místě, vím, že to bylo za Vsetínem, jsme zastavili, oním mužem jsem byl veden do kopce k lesu. Po příchodu k lesu zapískal onen muž píseň ‚Teče voda, teče‘ a z lesa vyšel druhý mne neznámý muž, který hovořil slovensky a ptal se mě, co jdu tak pozdě. Oběma nám podal ruku a onen řidič, který mě na místo přivezl, se vrátil zpět a já jsem šel s oním druhým neznámým mužem do lesa. Když jsem udělal asi čtyři kroky, byl jsem přepaden, spoután a odveden pak z kopce dolů, kde již čekalo auto, ve kterém jsem byl pak odvezen do Jihlavy, kde se nacházím.*“⁴⁹

Převezením čtyř zatčených členů Dvořákovy skupiny do Jihlavy mělo být zřejmě eliminováno nebezpečí, že se zpráva o jejich zatčení dostane na veřejnost. V takovém případě by pochopitelně někteří z těch, kteří skupině pomáhali, mohli uprchnout do zahraničí, což pro bezpečnost rozhodně nebylo žádoucí. Během následujících týdnů měla být od Dvořáka a jeho společníků především získána jména těch, kteří je nějakým způsobem podporovali, aby mohli být zatčeni pokud možno všichni najednou. Tento cíl byl také splněn, jak pražskému centrálnímu útvaru hlásilo KV StB v Uherském Hradišti dne 5. září: „*V rámci akce ‚Podzim‘ byl proveden se zatčenými teroristy, kteří jsou v přísné izolaci, výslech, jehož výsledek a protokoly přikládám. Z výpovědí teroristů jasně vyplývá jejich protistátní činnost a zároveň osoby, které teroristům v jejich činnosti napomáhaly.*“ Zpráva pak pokračovala vyjmenováním všech akcí, které skupina provedla, a především dlouhým seznamem jmen těch, kteří se skupinou spolupracovali a osob, které jim poskytly ubytování, odvoz vozem nebo finanční podporu.⁵⁰ Nakonec bylo pozatýkáno přes sto osob, z nichž většina byla během soudních přelíčení v roce 1950 odsouzena k různě dlouhým trestům odnětí svobody.

Jak tedy můžeme vidět, přestože se skupina Františka Dvořáka pohybovala prakticky nepřetržitě od samého počátku pouze v hustě obydlené oblasti v okolí Hodonína a přestože se její členové často přímo ukazovali na veřejnosti ve vojenských stejnokrojích, trvalo Státní bezpečnosti poměrně dlouho skupinu dopadnout. Příčinu lze spatřovat především v tom, že navzdory velkému počtu osob, které se skupinou přišli do styku, ji nikdo z nich přímo nezradil. Státní bezpečnost také selhala v tom smyslu, že jednak nebyla schopna od osob už zatčených zjistit zásadní informaci týkající se místa, kde se členové skupiny zprvu ukrývali (dům Františka Jordánka v Čejkovicích), a jednak nedokázala získat žádného vědomého tajného spolupracovníka, který by jí byl schopný sehnat jakékoli informace o pobytu hledané skupiny. Tyto zprávy se tak dozvídala pouze náhodně (a se zpožděním) od jednotlivých stanic SNB, jejichž příslušníci přítomnost skupiny zaznamenali ve svých obvodech. Tento nedostatek byla StB schopna odstranit teprve po zapojení vlastního příslušníka. Tehdy však naopak prokázala velkou míru důvtipu a organizační dovednosti, neboť se jí podařilo celou dobře vyzbrojenou čtveřici lstí zatknout bez

⁴⁸ ABS, f. BN-V, V 2804, Operativní materiál I, č. I. 142–143.

⁴⁹ ABS, f. BN-V, V 2804, Akce „BOZ 38“ II, č. I. 48–49, výpověď Radomíra Pompla.

⁵⁰ ABS, f. BN-V, V 2804, Operativní materiál I, č. I. 161.

jakéhokoli nebezpečí pro své vlastní příslušníky, když krátce předtím od zatýkaných získala i seznamy jejich spolupracovníků. Celý případ tak názorně ilustruje jak odhodlanost a statečnost občanů Hodonínska účastnit se boje proti komunistickému režimu, tak i jistou beznadějnost tohoto počítání za dané situace, kdy bezpečnostní složky navzdory určitému znevýhodnění (které bylo dáno nedostatkem informací) nakonec musely dříve či později takovou skupinu vystopovat a zlikvidovat.

Summary

Disclosure of Subversive Group “BOZ 38” in the Area of Hodonín and Its Surroundings in 1949

The paper concerns the activities which State Security (Státní bezpečnost), a secret political police of the Czechoslovakian communist regime, performed in order to arrest the members of a subversive group called BOZ 38. The group was lead by an ex-policeman František Dvořák and it operated in the area of Hodonín and its surroundings (in south-eastern Moravia) in 1949.